

DataDOI kasutustingimused

1. Kolleksioonid

Andmed, mida DataDOI-s säilitatakse võivad olla avatud, embargoga, piiratud ligipääsuga või suletud. Avatud ligipääs tähendab, et andmekogu on vabalt kättesaadav ning allalaetav. Teistel variantidel nagu embargoperioodiga, piiratud ligipääsuga või suletud andmekogudel on spetsiifilised piirangud.

DataDOI kollektsioonidesse võib üles laadida andmeid kõikvõimalikest valdkondadest ja teemadel.

2. Andmete üleslaadimine

Üleslaetavad andmed peavad olema lõplikus avaldamisstaadiumis. Andmete sisestaja peab tagama üleslaetavate andmete avaldamis- ja jagamisõigused. Andmekogumid peaksid sisaldama selgitavat dokumentatsiooni (README.txt faili), kus kirjeldatakse andmete eesmärki, andmete taaskasutamise tingimusi ning seda kuidas andmed koguti ja kuidas seda andmekogumit kasutada.

Maksimum andmete üleslaadimise maht on 2GB. Suuremate andmekogumite üleslaadimiseks palun kontakteeruda repositooriumi administraatoriga.

Olgugi et DataDOI-sse on võimalik üles laadida kõikvõimalikke teada-tuntud failiformaate, siis soovitame kasutada alljärgnevat. See tagab andmete sobivuse pikaajaliseks säilitamiseks ning nende kasutamise tulevikus.

Soovitavad formaadid:

- tekstilised andmed
 - TXT, ODT, DOCX, PDF (A-2a või A-2u)
- tabelandmed
 - ODS, XLSX, CSV
- esitlused
 - ODP, PPTX, PDF (A-2a või A-2u)
- märgendkeelsed dokumendid
 - HTML+CSS, XML+XSD+XSL, JSON
- fotod
 - TIFF, PNG, JP2, DNG
- audio
 - AVI, MOV, MP4, MXF
- digiallkiri
 - ASICE

Üleslaetud andmekogumitel peavad olema standarditele vastavad metaandmed, et tagada andmete leitavus, ligipääsetavus, koostöövalmidus, taaskasutatavus ning andmete efektiivne haldamine. Metaandmed on seejuures vabalt

ligipääsetavad. DataDOI metaandmed on kättesaadavad [OAI-PMH](#) kaudu ning kasutatavad andmevahetuseks.

Metaandmeid võib taaskasutada eri meediumites ilma eelneva loata, kui tegemist on mittekasumlike eesmärkidega. Metaandmeid ei tohi taaskasutada ärieesmärkidel ilma ametliku loata.

Metaandmeid eksporditakse mitmetes standardsetes formaatides nagu näiteks Dublin Core, DataCite Metadata Schema jne.

Andmekogumeid võivad üles laadida ainult registreeritud kasutajad. Andmeid võib üles laadida igal ajal, kuid need pole koheselt kättesaadavad juhul kui andmetele kehtib kirjastaja või rahastaja kehtestatud embargoperiood. Andmed on sel juhul avalikult ligipääsetavad pärast embargoperioodi lõppu.

Kui andmetest on uus ja täiustatud versioon, siis tuleks need üles laadida juba varasemate versioonide kõrvale ning lisada tuleks ka versiooninumber (nt andmekogum_nimi_v1, andmekogum_nimi_v2).

Kõikvõimalike autoriõiguste rikkumiste eest vastutab andmekogumi autor. Kui DataDOI administraatoreid informeeritakse autoriõiguste rikkumisest, siis eemaldatakse vastav andmekogum koheselt.

Üleslaetav materjal ei tohi sisaldada privaatselt, konfidentsiaalset, tundlikku või keelatud informatsiooni, mis võib teisi kahjustada.

3. Hoiustamise litsents ja tingimused

Andmekogumi üleslaadimisel tuleb valida ka litsents, kus on sätestatud andmete kasutamise tingimused.

Andmete varalised õigused loovutavad grandid täitjad ülikoolile töölepinguga (akadeemilised töötajad) või muule katusorganisatsioonile kirjaliku dokumendiga (intellektuaalomandi loovutamise akt).

Andmed avalikustatakse Creative Commons litsentsiga [CC-BY 4.0](#).

Kolmas isik, kelle andmeid on kasutatud grandid tulemuste loomiseks võib seada andmete kasutamisel piiranguid. Sel juhul tuleb andmete litsentseerimisel neid piiranguid arvesse võtta, st andmete kasutamiseks saab anda litsentsi ainult selles õiguste mahus, mida kolmas isik on lubanud (st õiguste mahus, mida ülikool on kolmandatelt isikutelt saanud).

4. Taaskasutus

Autorid, kes laevad üles oma andmekogumeid, peavad arvestama, et nende andmeid võidakse taaskasutada. Seepärast on oluline andmekogumi juurde lisada andmete kasutamise tingimusi selgitav litsents. Andmete taaskasutamise tõhustamiseks on soovitatav andmekogumi kirje juurde lisada tsiteeringu väli, et muuta tsiteerimine teistele teadusuurijatele lihtsamaks ja kiiremaks.

5. Andmekogumite eemaldamine ja embargo

Kui andmekogum on üles laetud ning sellele on omistatud DOI ehk digitaalne püsiidentifikaator, siis andmeid repositooriumist ei eemaldata, kuna neid võib juba oldud tsiteeritud ja taaskasutatud. Sellegipoolest võib ette tulla erandeid, näiteks kui andmeid on võltsitud või rikutud. Andmekogumi võib repositooriumist eemaldada täielikult, osaliselt või rakendada piiranguid andmekogumi kindlale osale. Ligipääsu piiramine andmetele võib seejuures olla ajutine või püsiv. Andmekogule antud DOI jääb avalikult kättesaadavaks.

Andmeid võib hoiustada avatult, suletult, piiratud või embargoperioodiga ligipääsuga. Andmekogumitele, millele on kehtestatud embargoperiood, on lisatud ka embargoperioodi lõppkuupäev. Pärast embargoperioodi lõppemist muutub andmekogum automaatselt avalikult kättesaadavaks. Suletud või piirangutega andmekogumid vajavad ligipääsuks andmete autori luba.

Kui ülikool või kolmas isik, kelle andmeid grandi tulemuste loomiseks kasutatud soovib esitada tulemuste kaitseks patendi- või kasuliku mudeli taotlust, tuleb andmete publitseerimine kuni vastava taotluse esitamiseni edasi lükata.

6. Säilitamine

Andmekogumite koopiaid säilitatakse Tartu Ülikooli serverites ning varundust tehakse igaõiselt. Virtuaalservereid varundatakse iga 10 päeva tagant.

Andmekogumeid säilitatakse repositooriumi eluea lõpuni. Juhul kui repositoorium suletakse, tehakse kõik võimalik, et leida asendushaldaja ja/või repositoorium. DataDOI pakub oma kollektsoonidele pikaajalist säilitamist kõikidel asjaoludel ning teeb kõikvõimaliku, et säilitada repositooriumi sisu muutumatul kujul.

7. Õigused

DataDOI haldajatel on õigus eemaldada või piirata andmekogumeid, mis rikuvad autoriõigusi või sisaldavad privaatset, konfidentsiaalset, tundlikku või keelatud informatsiooni, mis võib teisi kahjustada.

DataDOI haldajatel on õigus muuta käesolevat reeglistikku lähtudes avatud teaduse parimatest praktikatest.

8. Kohustused

DataDOI tagab üleslaetud andmekogumitele ja selle metaandmetele ligipääsu, säilitamise ja pikaajalisuse.

DataDOI tagab, et üleslaetud andmekogumid järgivad avatud teadusele ja FAIR printsiipidele kehtestatud reegleid.

Küsimuste korral palun kontakteeruge: datadoi@datadoi.ee